

**Osmanlı Devlet’inde Islahatlar ve I.Meşrutiyet
İÇİNDEKİLER**

ÖNSÖZ	9
KISALTMALAR.....	11

GİRİŞ

A. SOSYOLOJİ VE TARİH	16
B. ISLAHAT KAVRAMI	22
C. ISLAHATLAR VE SOSYAL BÜNYE	27
D. ISLAHATLAR VE DEVLETİN YENİDEN YAPILANMASI.....	30
E. ŞÛRA.....	35
F MEŞRUTİYET	46
G. DEMOKRASİ	49

**I. BÖLÜM
DEVLETİN YENİDEN YAPILANMA SÜRECİ
VE ISLAHAT HAREKETLERİ**

A. NİZAM-I CEDİD ÖNCESİ ISLAHATLAR.....	55
1. Islahat Hareketlerinde Ferdi Teşebbüsler Dönemi	56
2. Ferdi Islahat Teşebbüsleri ve Sonuçları.....	58
B. KURUMSAL ISLAHATLARA GEÇİŞ: NİZAM-I CEDİD DÖNEMİ.....	60
1. İdari Tedbirler (Islahatlar)	60
2. Eğitim Teşkilatına İlişkin Tedbirler.....	62
3. İktisadi Alanda Yapılan Islahatlar.....	63
a. Mali Düzenlemeler.....	63
b. Ticari Alanda Islahatlar	65
4. Diplomasi Alanında Islahat	66
5. Askeri Düzene İlişkin Islahatlar	68
6. Kurumsal Islahatlara Geçiş Dönemi ve Sonuçları	68

C. MERKEZİYETÇİLİĞİN YENİDEN TESİSİ: II. MAHMUT DÖNEMİ	
ve SONUÇLARI	69
1. Sened-i İttifak	70
2. Vakâ-yi Hayriyye (Yeniçeriliğin Kaldırılması)	71
3. Eğitim Alanında Yenilikler	73
4. Devlet Yönetiminde Yapılan Bazı Islahatlar	74
5. Merkeziyetçiliğin Yeniden Tesisi ve Sonuçları	77
D. BÜROKRASİ EGEMENLİĞİ: TANZİMAT DÖNEMİ.....	79
1. Hukuk Alanında Tanzimat	82
2. Mali Alanda Tanzimat	83
3. Askeri Alanda Tanzimat	84
4. Tanzimat ve Milli Eğitim	85
5. İdari Alanda Tanzimat.....	86
6. Bürokrasi Egemenliği Dönemi ve Sonuçları.....	88

II. BÖLÜM
MEŞRUTİYET YÖNETİMİNE GEÇİŞ VE
MEŞRUTİYET'İN TOPLUMSAL TEMELLERİ

A. SOSYO-POLİTİK DÜZENDE DEĞİŞİM İHTİYACI VE MEŞRUTİ İDARE	91
B. MEŞRUTİYETTEN ÖNCE KURUL GELENEĞİ	98
1. Kurultay (Toy)	99
2. Divan-ı Hümayun.....	100
a. Divan Teşkilatının Osmanlılar'a Kadar Gelişimi.....	100
b. Osmanlılarda Divan-ı Hümayun.....	102
c. Divan-ı Hümayun'un Son Kararı Verme İşlemi	104
3. Meşveret Meclisleri.....	106
4. Meclis-i Vâlâ-yı Ahkâm-ı Adliye	107
5. Tanzimat Meclisi	111
6. Meclis-i Ahkâm-ı Adliye.....	114
7. Şûra-yı Devlet	115
C. MEŞRUTİYET VE ANAYASAL DÜZEN.....	118
1. Anayasal Düzen İhtiyacı	118

2. Yeni Osmanlılar.....	123
3. Kanun-i Esasi'nin Hazırlanması ve Uygulanması	126
a. Kanun-i Esasi ve Usul-i Taknin.....	130
b. Kanun-i Esasi'nin Uygulanması	133
III. BÖLÜM	
MEŞRUTİ İDAREDE YÜRÜTME GÜCÜ VE HALK	
A. MEŞRUTİYET VE YÜRÜTMENİN DENETİMİ	137
1. Kanunları İcranın Önemi.....	137
2. Meşrutiyet'in İcrai Fonksiyonları	140
3. Meşrutiyet'in Ülke Problemlerine Yaklaşımı	141
4. Dahili Problemlerin Halli	143
a. Kamu Görevlilerinin Denetimi	144
b. Maliye Görevlilerinin Denetimi	148
5. Meşrutiyet'in Harici Problemleri Halli.....	151
B. MEŞRUTİYET VE PADİŞAH TELAKKİSİNDEKİ DEĞİŞİM.....	159
1. Geleneksel Yönetim Anlayışında Padişah	160
2. Meşruti İdarede Padişah'ın Hukuku	162
3. Meşrutiyet ve Hilafet Hukuku	167
C. MEŞRUTİYET VE HALK.....	170
1. Meşrutiyet ve Hürriyet.....	170
2. Meşrutiyet ve İstibdat	174
3. Meşrutiyet ve Gayri Müslim Teb'a.....	177
a. Yönetime Katılma	181
SONUÇ.....	185
KAYNAKÇA.....	191
İNDEKS201